

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПАТЕНТОЗНАВСТВО ТА АВТОРСЬКЕ ПРАВО»

Лектор курсу		Климова Катерина Іванівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в GWE		e-mail: kateryna_klymova@ukr.net сторінка курсу в Classroom - https://classroom.google.com/c/NzIOMDE2ODc2NDc0?cjc=uicwtcp код доступу - uicwtcp	
Галузь знань		12 Інформаційні технології		Рівень вищої освіти		доктор філософії	
Спеціальність		125 Кібербезпека та захист інформації		Семестр		1	
Освітня програма		Кібербезпека		Тип дисципліни		Цикл обов'язкових компонент ОНП	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	3	90	18	-	18	-	54
АНОТАЦІЯ КУРСУ							
Освітні компоненти, які передують вивченню		Основи наукових досліджень та організація науки					
Освітні компоненти для яких є базовою		Сучасні методи викладання у вищій школі. Англійська мова наукового спрямування. Методологія наукових досліджень у кібербезпеці.					
Мета курсу:	Формування системних знань про організаційні засади та правове регулювання сфери інтелектуальної власності.						
Компетентності відповідно до освітньої програми							
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)				Hard-skills / Фахові компетентності (СК)			
ЗК-4. Навички керування проектами – здатність демонструвати своєчасність та спланованість у дослідженні, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність розробляти та управляти проектами. ЗК-7. Навички підприємництва – здатність визначати підприємницькі можливості чи вид діяльності або громадського впливу, здатність приймати обґрунтовані рішення, здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.							
Програмні результати навчання (ПРН)							
ПРН-3. Уміти вести дискусії і полеміки, здійснювати публічні промови, робити повідомлення і доповіді з питань дисертаційного дослідження, аргументовано викладати власну точку зору державною та іноземною мовою.							
ПРН-6. Уміти здійснювати бібліографічний пошук і відбір літературних джерел, складати їх бібліографічний опис.							
ПРН-10. Уміти узагальнювати і критично оцінювати результати, отримані вітчизняними і зарубіжними дослідниками.							
ПРН-24. Уміти здійснювати науково-технічне супроводження заходів з формування і коригування програмних комплексів забезпечення безпеки та захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності.							

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. Інтелектуальна власність, організаційна структура та правове регулювання сфери інтелектуальної власності			
<p>Тема 1. Інтелектуальна власність: поняття і зміст. Об'єкти, суб'єкти та право інтелектуальної власності Знати: основні терміни і поняття інтелектуальної власності; сутність ІВ, її об'єкти та суб'єкти. Вміти: визначити місце навчальної дисципліни у фаховій підготовці. Формування компетентностей: ЗК-4, ЗК-7. Результати навчання: ПРН3, ПРН6, ПРН10, ПРН24. Рекомендовані джерела: 1-7</p>	Лекція 1. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 1 2 години	4 бали	<p align="center">Правове регулювання інтелектуальної власності: тенденції та наукові студіювання</p> <ol style="list-style-type: none"> Правове регулювання інтелектуальної власності: поняття, витоки. Тенденції законодавчого регулювання інтелектуальної власності. Наукові студії з питань правового регулювання інтелектуальної власності: здобутки та перспективні напрями досліджень
<p>Тема 2. Національна та міжнародна системи охорони інтелектуальної власності. Правове регулювання у сфері інтелектуальної власності. Знати: національну та міжнародну системи охорони ІВ; особливості нормативно-правового регулювання ІВ; діяльність міжнародних та регіональних організацій у сфері ІВ; зміст міжнародних договорів та угод щодо ІВ; напрями діяльності національних інституцій та організацій з питань ІВ. Вміти: застосовувати на практиці законодавчо-нормативні акти для забезпечення правової охорони ІВ. Формування компетентностей: .ФК-5. Результати навчання: ПРН6, ПРН10, ПРН24. Рекомендовані джерела: 1-7</p>	Лекція 2. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 2. 2 години	4 бали	<p align="center">Вітчизняна правова база регулювання інтелектуальної власності</p> <ol style="list-style-type: none"> Правове регулювання питань інтелектуальної власності у кодексах та процесуальних кодексах України. Спеціальне законодавство України щодо охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності. Підзаконні акти, що регулюють захист інтелектуальної власності.
<p>Тема 1. Джерела та література до вивчення патентного та авторського права. Тема 2. Міжнародні та регіональні організації з інтелектуальної власності</p>	Самостійна робота 12 годин	5 балів	Самостійна підготовка. Удосконалення отриманих знань та умінь, отриманих (надбаних) за попередніми лекціями та практичними заняттями.
Розділ 2. Об'єкти промислової власності та охорона прав на об'єкти промислової власності			
<p>Тема 3. Національні та міжнародні системи класифікації об'єктів промислової власності Знати: міжнародні класифікації у сфері промислової власності; структури та сфери застосування Міжнародної патентної класифікації, Міжнародної класифікації промислових зразків, Міжнародної класифікації товарів і послуг, Міжнародної (Віденської) класифікації зображувальних елементів знаків.</p>	Лекція 3. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 3. 2 години	4 бали	<p align="center">Міжнародні правові акти у сфері інтелектуальної власності</p> <ol style="list-style-type: none"> Становлення міжнародного регулювання у сфері інтелектуальної власності: загальна характеристика та підгалузі (загальні питання, патентне право, авторське право/суміжні права, засоби індивідуалізації).

<p>Вміти: визначати класифікаційні індекси, класи і підкласи, базові номери об'єктів промислової власності за міжнародними класифікаціями.</p> <p>Формування компетентностей: ФК-1, ФК-5.</p> <p>Результати навчання: ПРН6, ПРН10, ПРН24.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 4-7</p>			<ol style="list-style-type: none"> 2. Міжнародні акти з охорони прав на об'єкти промислової власності. 3. Участь України в міжнародних конвенціях, угодах, договорах з охорони прав на об'єкти промислової власності. 4. Витоки та еволюція міжнародних угод у сфері авторського права та суміжних прав.
<p>Тема 4. Винаходи, корисні моделі та промислові зразки як об'єкти промислової власності. Патентування – основна форма захисту прав на об'єкти промислової власності</p> <p>Знати: порядок оформлення та одержання патентних документів на об'єкти промислової власності (винахід, корисну модель, промисловий зразок); склад документів заявки на об'єкти промислової власності; види експертиз на об'єкти промислової власності; патентну документацію та її види.</p> <p>Вміти: здійснювати пошук патентної інформації і документації; скласти необхідні документи на набуття прав на об'єкти промислової власності.</p> <p>Формування компетентностей: ФК-5.</p> <p>Результати навчання: ПРН6, ПРН10, ПРН24.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 4-7</p>	<p>Лекція 4. 2 години</p>		<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів</p>
	<p>Практичне заняття 4. 2 години</p>	<p>4 бали</p>	<p>Інституційна база Національної системи охорони інтелектуальної власності в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державні інституції у сфері інтелектуальної власності в Україні: склад, основні завдання і напрями діяльності. 2. Недержавні організації системи охорони інтелектуальної власності в Україні. 3. Роль судових установ України у захисті інтелектуальної власності.
<p>Тема 5. Торговельні марки, географічні зазначення: види та порядок одержання охоронних документів</p> <p>Знати: порядок одержання охоронних документів на торговельні марки, географічні зазначення.</p> <p>Вміти: оформляти заявку на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг/торговельну марку та географічні зазначення.</p> <p>Формування компетентностей: ФК-1, ФК-5, ФК-7</p> <p>Результати навчання: ПРН3, ПРН6, ПРН10, ПРН24.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 4-7</p>	<p>Лекція 5. 2 години</p>		<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів</p>
	<p>Практичне заняття 5. 2 години</p>	<p>4 бали</p>	<p>Порядок оформлення та одержання патенту на винахід</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правова охорона на винаходи. 2. Оформлення документів заявки на винахід: нормативні вимоги. 3. Експертиза заявки і реєстрація патенту на винахід. 4. Особливості подання та експертизи міжнародної заявки на винахід.
<p>Тема 6. Ліцензування і передача майнових прав, використання прав на об'єкти промислової власності</p> <p>Знати: характер ліцензування, передачі майнових прав, використання прав на об'єкти промислової власності; порядок документування процесу передачі майнових прав; структуру, зміст і види ліцензійних договорів; види ліцензійних платежів.</p> <p>Вміти: укладати договори на передачу виключних майнових прав на об'єкти промислової власності та ліцензії і ліцензійні договори на користування об'єктами промислової власності.</p> <p>Формування компетентностей: ФК-1, ФК-5, ФК-7</p> <p>Результати навчання: ПРН3, ПРН6, ПРН10, ПРН24.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 4</p>	<p>Лекція 6. 2 години</p>		<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів</p>
	<p>Практичне заняття 6. 2 години</p>	<p>4 бали</p>	<p>Порядок одержання свідоцтва на торговельний знак</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття й ознаки торговельного знаку/знаку для товарів і послуг. 2. Складання і подання заявки на видачу свідоцтва на торговельний знак/знак для товарів і послуг. 3. Експертиза заявки і реєстрація свідоцтва на торговельний знак.

			4. Процедура оформлення міжнародної заявки на торговельний знак/знак для товарів і послуг.
Тема 3. Національна система інтелектуальної власності. Тема 4. Нормативне регулювання патентування в Україні. Тема 5. Патентна інформація та документація. Тема 6. Міжнародні та національні системи класифікації об'єктів промислової власності.	Самостійна робота 24 години	12 балів	Самостійна підготовка. Удосконалення отриманих знань та умінь, отриманих (надбаних) за попередніми лекціями та практичними заняттями.
Розділ 3. Організація та етапи виконання наукових досліджень			
Тема 7. Виникнення авторського права та його об'єкти і суб'єкти. Співавторство. Суміжні права: поняття, об'єкти та суб'єкти Знати: витоки, еволюцію, об'єкти та суб'єкти авторського права; українське законодавство про авторське право; особисті немайнові і майнові права автора; порядок реєстрації авторського права. Вміти: оформити заявку на державну реєстрацію прав автора. Формування компетентностей: ФК-1, ФК-5 ФК-7 Результати навчання: ПРН3, ПРН6, ПРН10, ПРН24. Рекомендовані джерела: 1-6	Лекція 7. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 7. 2 години	4 бали	Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності 1. Нормативно-правова база з питань розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. 2. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійний договір. Ліцензійні винагороди. 3. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. 4. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
Тема 8. Комп'ютерні програми та бази даних як об'єкти авторського права, їх правова охорона Знати: специфіку комп'ютерної програми та бази даних як об'єктів авторського права; міжнародні норми щодо комп'ютерних програм та їх охорони; види ліцензій на програмні продукти. Вміти: подавати заявку на реєстрацію прав на комп'ютерні програми та бази даних; укладати ліцензійні угоди на програмні продукти. Формування компетентностей: ФК-1, ФК-5. Результати навчання: ПРН6, ПРН10, ПРН24. Рекомендовані джерела: 1, 2, 4-7	Лекція 8. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 8. 2 години	4 бали	Патентні дослідження: завдання і порядок проведення 1. Мета і завдання патентних досліджень. Нормативні вимоги до проведення патентних досліджень. 2. Джерельна база патентних досліджень: патентна документація та інформація: поняття, види, місця зберігання та алгоритм пошуку. 3. Порядок проведення патентних досліджень і види робіт.
Тема 9. Охорона і захист авторського права та суміжних прав Знати: законодавство України про захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права; повноваження Національного органу інтелектуальної власності у сфері охорони авторського права та суміжних прав; види порушень і порядок захисту авторського права і суміжних прав; способи правового захисту авторського права і суміжних прав. Вміти: укладати авторські договори; відстоювати авторське право. Формування компетентностей: ФК-1, ФК-5. Результати навчання: ПРН6, ПРН10, ПРН24. Рекомендовані джерела: 1-5.	Лекція 9. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 9. 2 години	4 бали	Авторські права на комп'ютерні програми та їх охорона 1. Особливості комп'ютерної програми як об'єкту авторського права. Генеза й еволюція правових норм щодо комп'ютерних програм. 2. Реєстрація авторських прав на комп'ютерні програми: нормативно-правові вимоги. 3. Ліцензування програмних продуктів.

			4. Види порушень авторського права на комп'ютерні програми. 5. Форми захисту авторських прав на програмні продукти. Проведення заліку.
Тема 7. Міжнародні договори та угоди в сфері інтелектуальної власності. Тема 8. Ліцензування і передача майнових прав на об'єкти промислової власності. Тема 9. Порушення та охорона авторських прав.	Самостійна робота 12 годин	7 балів	Самостійна підготовка. Удосконалення отриманих знань та умінь, отриманих (надбаних) за попередніми лекціями та практичними заняттями.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютерне обладнання.
Доступ до мережі Інтернет.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Дубовик Н. А., Климова К. І. Навчальний посібник. Патентознавство та авторське право: навч. посіб. / Н.А. Дубовик, К. І. Климова, К.: ДУТ, 2022. 395 с. URL: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_2233_59584173.pdf.
2. Вахонєва Т. М. Авторське право і суміжні права в Україні. Навч. посібник. 2-ге видання перероблене і доповнене. ЮрКнига, 2019. 576 с.
3. Журавльов Д. В., Чижмарь К. І. Авторське право та суміжні права в Україні, їх захист та відповідальність. Практичний посібник. ЦУЛ, 2020, 224 с.
4. Климова К. Тенденції правового регулювання інтелектуальної власності: вітчизняний досвід. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. Науковий журнал. 2021. № 4(38). С. 75-83.
5. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws> – офіційний веб-портал Верховної Ради України.
6. <https://ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVI-about> – офіційний веб-портал Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УкрНОІВІ)
7. <http://www.wipo.int/portal/en/index.html> – офіційний веб-портал Всесвітньої організації інтелектуальної власності

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і семінарських занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем 60 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	• Виконання практичних робіт	36 балів
	• Самостійна робота	24 бали
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ <i>Залік</i>	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Залік проходить у формі співбесіди.	40 балів

Додаткова оцінка

Види навчальної роботи	Оцінювання
Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій за тематикою освітньої компоненти:	
- Тези доповіді на фаховій конференції.	3 бали
- Стаття у фаховому виданні.	5 балів
- Стаття в іноземному рецензованому виданні.	10 балів

Максимальна кількість додаткових балів, які можуть бути зараховані здобувачу освіти - 10 балів.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /запис в заліковій відомості
90-100	<p>Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.</p> <p>Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь.</p> <p>Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних/контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або</p> <p>Здобувач проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p>	<p>Високий</p> <p>Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.</p>	Відмінно / Зараховано (А)
82-89	<p>Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.</p> <p>Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.</p>	<p>Достатній</p> <p>Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни.</p>	Добре / Зараховано (В)
75-81	<p>Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних /</p>	<p>Достатній</p> <p>Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.</p> <p>Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.</p>	Добре / Зараховано (С)

	контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.		
67-74	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Здобувач має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни.	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не представляється
0-34	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не представляється

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача, він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у Силабусі.